חקירה מיוחדת

מתיחיהו דרובלס חבע להדיח את דולצ'ין מהסוכנות, ביגלל הצהרתו לפילוג הליכוד — מיפלגת־העבודה רוצה לקנות כמה ליברלים

בקימעונות, לא בסיטונות, מספיק חמישה־שישה חברי־כנסת, וזה יתן למפלגת־העבודה אופציה לפירוק ממשלת האחדות־הלאומית לטובת ממשלה צרה בראשותה

קנה נך ליברל

התרחשות הפוליטית המדברת ביותר כיום בחדרי־חדרים היא התזוזות הפנים־מיפלגתיות בליברלים. הבכירים המרובים במיפלגה מעניינת זו מושכים לכיוונים כה שונים ומנוגדים, שקשה יהיה לעצב קו מאחד לגוף הדמוי־מיפלגתי הזה.

במיפלגת העבודה צופים בדריכות במאבקים הליברליים. קרע ליברלי, שייפגה חלק מ־13 המנדטים המבוקשים לחיק אמא־עבודה, ישרת נאמנה את אוהדי הרעיון לפרק את ממשלת האחדות, ולהקים תחתיה ממשלה צרה, בראשות מיפלגת העבודה.

כולל השר והמנקה

ב ניגוד לאווירה בסעודה הסודית של נשיאות המיפלגה הליברלית, שנחשפה על־ידי העולם הזה, ולהלך־הרוח הקיצוני השורר בקרב חלק ניכר מהליברלים, עומדת אישיות בכירה במיפלגה לצאת בימים הקרובים בהכרזה שונה לחלוטין: בגנות התפלגות מהליכוד, וקריאה פומבית לכינוס מיידי של ועידת המיפלגה.

צריך לציין שהליברלים לא קיימו ועידה מ־1981, ומאז לא שונה הרכב המרכז, על אף לחצים מסיביים מצד גורמים במיפלגה.

הרכב המרכז יהיה ניתן לשינוי אך ורק בוועידה, וכיום קיימת נטיה אף במרכז המפלגה לדרוש את קיומה, „לצורך דיון מעמיק בעתידנו," כפי שניסח זאת אחד משרי המיפלגה.

האישיות המרוברת לא מתכוונת לצאת. חס־וחלילה. במבצע דון־קישוטי. פעולותיה מתואמות היטב עם גורמים בכירים אחרים במיפלגה: „תמיד יש כאלו שתופסים טרמפ," אמר בעל השימחה, „גם על צעדי זה, לא חסרים קופצים."

היריה הראשונה נורתה השבוע מפי „הטרמפיסט" אברהם שריר, שר־התיירות שהגיע לביקור בישראל, והצהיר כמה הצהרות נגנות הרוח המהפכנית הנושבת במיפלגתו. צריך לזכור, ש־שריר לא שותף בסעודה הנשיאותית האחרונה של המיפלגה.

מיצבורי המריירות הליברלים והיחסים האישיים המסובכים בצמרת המיפלגה יוצרים מצב שבהחלט עלול להוליך לפילוג. בליברלים לא מעזים לדבר על כך, מחמת עין הרע, אולם בחרות ובעבודה בהחלט מתייחסים לאפשרות, במיסגרת החישובים האריתמטיים הנעשים ללא הרף בחדרי־חדרים: מהן האופציות לפירוק האחדות הלאומית, לטובת ממשלה צרה ברא־שות מיפלגת העבודה?

מהם הכוחות הפועלים היום בצמרת המיפלגה הליברלית?

● **הדסוקים** — גדעון פת, שר־המדע־והפיתוח, והשר לשעבר פסח („פייסי") גרופר. על תיסכוליו של גרופר אין טעם להכביר מילים. הזמן הקצר שבו כיהן כשר היה בהחלט קצר מדי לטעמו. גם הקולות הספורים, שהפרידו בינו ובין שולחן הממשלה המורחב הם סיבה מספקת לרגשות תיסכול. אחרי שהתאושש הוצע לגרופר (על־ידי חברי קבוצת יצחק מודעי): „נסדר לך להיות סגן־שר." גרופר שיחק ארוכות את המתלבט, והודיע להעולם הזה: „אינני מוכן לכהן כסגן־שר בכל מישרד."

אולם בינתיים נדחק נושא סגני שרי־הליכוד, כפי שהבהיר אחד משרי הליכוד. אחרי שהתאושש הוצע לגרופר (על־ידי חברי קבוצת יצחק מודעי): „נסדר לך להיות סגן־שר." גרופר שיחק ארוכות את המתלבט, והודיע להעולם הזה: „אינני מוכן לכהן כסגן־שר בכל מישרד."

אולם בינתיים נדחק נושא סגני שרי־הליכוד, כפי שהבהיר אחד משרי הליכוד. גרופר, שפיתח ציפיות, התאכזב ותיסכולו גבר עוד יותר.

שריר
ללכד את הליכוד

קולאס
להישאר מאוחדים בליכוד

תיסכולו של גדעון פת אולי פחות מובן לאותם שאינם מעורים במישרדי־הממשלה השונים. פת, שעמד בראש מישרד התעשיה והמיסחר רב־העוצמה, וגם לפני כן עמד במוקד כוח, מישרד השיכון והבינוי, קיבל את התואר הנכבד שר המדע והפיתוח. מישרד המדע והפיתוח, למי שהתואר עושה עליו רושם עז, אינו אלא כמה חדרים שוממים מארם. בשבוע שעבר, כשביקרה עיתונאית את כבוד־השר, הצליחה לספור שם בדיוק ארבעה אנשים, כולל השר והמנקה.

פת ישב מדוכא בין האינציקלופדיה העברית ובריטניקה (מעזבונו של קודמו, יובל נאמן) וספר את המיספר הבלתי־יאומן של מאמרים (250? 260?) שנכתבו בגנות „הבייבי" שלו — הסכם הסחר עם ארצות־הברית — שנולד בשעה טובה, אך מאוחרת מדי לגדעון פת. האב המאושר החדש הוא אריאל שרון, שר התעשיה והמיסחר הנוכחי. פת אף לא הוזמן לטקסים הכרוכים בחתימה.

● **החרותניקים** — בראשם עומד שר־התיירות, אברהם („אברש'ה") שריר. שריר נחשב לגיס החמישי של חרות בקרב הליברלים. ובאמת. מה רע לו בליכוד? הליכוד עשה ממנו שר. ולא סתם שר, אלא שר הממונה על שטח כלכבו. שבועיים לפני הבחירות התוודה שריר: „אינני רוצה להיות שר אחר, אלא רק שר־התיירות!" ובכן, רצונו התגשם.

קיימת גם היריבות ההיסטורית בינו ובין יצחק מודעי. מודעי, שהפגין שרירים מול חרות לפני הבחירות, החזיר לחברי מיפלגתו את גאוותם וחיזק את מנהיגותו. גם הברית שכרת עם גידעון פת חיזקה את מעמדו של

מודעי
יושב על הגדר

מודעי כמנהיג המיפלגה, ולכן חייב שריר להפגין שרירים בכיוון ההפוך.

עם שריר צועדים אנשיו הנאמנים מאוד (ונאמנות לשריר אינה סתם נאמנות): יצחק- („זיגי") זייגר ואלי קולאס, שהשתחרר לאחרונה מחיבוק הדוב של שריר. לאחרונה, ליתר דיוק, הכוונה לבחירות הפנימיות במרכז הליברלי, שחרץ את זהותם של 13 המובחרים לכנסת ה־11. ברקה ה־90 הסתבר לקולאס ששריר היפנה לו עורף, עובדה שלא הוכחה עד עצם היום הזה אך נשארה כ„הרגשה מבוססת" בקרב מקורביו של קולאס. קולאס התאושש במיבצע בזק, חידש את קשריו עם שריר, אך להגיד שחידש קשריו כקדם יהיה מוגזם בהחלט.

על כל פנים, קולאס נוטה לכיוון איחוד עם חרות. לנוסחה הזו קראו בעבר ליכוד הליכוד. הוא שייך לקבוצת שריר בנושא עתידה של המיפלגה, אך אינו שוחק צוות ויש לצפות ממנו למיבצעי־יחיד.

● **השקולים** — השקול הראשי הוא השר הבכיר ביותר בליברלים, שר האוצר יצחק מודעי, שאינו ידוע בדרך כלל כשקול דווקא. בתקופה זו הוא מוכיח את המוניטין שיצאו לחוכמתו. הוא יושב וממתין. בפורומים מצומצמים התבטא מודעי בימים האחרונים בגנות החיפזון שכה אפיין אותו בעבר.

מודעי מעדיף לחכות לתוצאות תוכניתו הכלכלית, המתחבאת אי־שם. אם תצליח תוכניתו — הוא מתכוון לפעול לחיזוק מיפלגתו מבחינה אלקטורלית, אם ניתן לדבר בכלל על אפשרויות אלקטורליות כלשהן בהקשר למיפלגה זו. אם יכשל, מנתחים מקורביו, בוודאי ינסו גורמים בחרות לשחוק עוד יותר את כוחם של הליברלים, ואז ניתן יהיה להפעיל את שוט פילוג־הליכוד והצטרפות הליברלים כפת

פת
לפרק את הליכוד

גרופר
ללכת לממשלת מערך

לים (או ליברלים מסויימים) לממשלה צרה בראשותה של מיפלגת־העבודה. להעולם הזה ש„גם מהאפשרות הגרועה ביותר יצחק ייצא נשכר. אפילו אם נלך לבחירות מוקדמות כרשימה עצמאית ונקבל מנדט יחיד. הוא יהיה המלך היחיד במיפלגה, ויריביו יידחקו ממישרות־יהם בממשלה ובכנסת."

עם מודעי צועדים בסך פינחס גולדשטיין, נאמנו משכבר הימים, ובני שליטא, הטרוד במאבקו בפרקליטות המדינה, ביועץ המישפטי ובשאר מוסדות המדינה.

משימה בלתי־אפשרית

מ יקי־בוח אחר מתרכז מסביבו של אריה דולצ'ין, יושב־ראש הסוכנות היהודית, המדבר גלויות ובתקיפות בעד פירוק הליכוד. דולצ'ין (ראה עמוד ממול), נמנה עם קבוצה נפרדת בליברלים, המונה את שלמה („צ'יץ") להט, ראש־עיריית תל־אביב, דרור זייגרמן ואחרים, שביטאו את עמדותיהם עוד בתקופת הבחירות.

הצהרתו האחרונה של דולצ'ין בטלוויזיה בסוף השבוע החולף, מיקדה אליו את זרקורי האחות חרות.

בהנהלת חרות, שהתכנסה אחרי שבע שנים, עלה מתיתיהו דרובלס על הבימה והכריז כי יש להדיח את דולצ'ין מתפקידו הרם בסוכנות, בעיקבות הצהרתו הדרמאתית. מדוע? בחרות טוענים בכעס, שדולצ'ין קיבל את תפקידו וכוחו מהליכוד — משמע: מהליברלים ומחרות יחדיו — ואין זה הגיוני שישתמש בכוחו, שבא לו גם מחרות, לצורך פגיעה בהם.

בחרות זועמים על איומי הליברלים, ומדברים על בגידה. חיים קאופמן, יושב־ראש האגף המוניציפלי בחרות, אמר בחיוך להעולם הזה שהוא מציע לדולצ'ין להתמודד בבחירות דמוקרטיות בסוכנות על תפקידו, „ואז נראה... "

הבכירים בחרות שומרים אומנם על איפוק חיצוני, אולם יצחק שמיר התבטא בשיחות עם מקורביו בימים האחרונים ש„צריך להרגיע את גדעון." גדעון פת, כמובן.

בינתיים, משנסים מותניים בשתי המיפלגות האחיות: חיים קאופמן, שמיהר להתראיין לפני כמה שבועות כיושב־ראש הטרי של הקואליציה, זכה לתגובות שליליות מצד פינחס גולדשטיין ואלי קולאס מהליברלים. אלה הבהירו שקאופמן הכתיר עצמו בטרם עת ולא על דעתם.

הסיבה למהומה, הסתבר. היתה שרה דורון, שהיתה בחו"ל. התפקיד הובטח לה. לליברלים הובטחה אפשרות הבחירה בין תפקיד יושב־ראש הסיעה לבין התפקיד יושב־ראש הקואליציה. דורון הבהירה נחרצות, ערב היום השני, שהיא בחרה בתפקיד יושב־ראש הסיעה, „מכיוון שהתפקיד מגיע לליברלים, לא בגלל העדפות אישיות." בשולחן הסמוך ישב קאופמן, והמשיך להתראיין כיו"ר הקואליציה. מה הפירוש? אולי רוטציה?

בחרות טורחים להדגיש גם בנושא זה וגם בשאר נושאי המחלוקות ליברלים־חרות, שהם לא מתרגשים. „בואו נעשה חשבון ביחד," הציע להעולם הזה אחד מבכירי חרות. „פרס כבר שיריין חצי מהמנדטים שלו לל"ע, לאמנון לין, ליצחק פרץ, ליחד. אין לו 13 מקומות לתת להם, גם אילו היה רוצה. הוא יכול להציע לליברלים מקסימום 5—6 מקומות. ככה שאנחנו הברירה האידיאלית שלהם."

מקור בכיר במיפלגת־העבודה רמז לנו לציטוט (ועוד איך לציטוט...) אך לא לייחוס, ש„13 מקומות באמת אין לנו להציע להם, אבל חמישה־שישה גם אני מסכים שיש. הם לא חייבים לעבור כולם..." בחרות מבטלים בזילזול אפשרות כזו. אך חקירה קצרה מוכיחה שהם לא נערכו לה כלל וכלל.

האם זו טעות מצידם? האם יצליחו הליברלים לאחות את קרעיהם ולא יעמידו טעות זו במיבחן המציאות? מה שברור הוא, שלאחות את רסיסי הליברלים כדי לאחות את הקרעים בינם לבין רסיסי חרות — זו תהיה משימה כמעט בלתי־אפשרית.

דפנה ברק ■